

Angulimala Sutta (MN86)

O Angulimálovi

Přeložil z jazyka Pali ct. Thanissaro Bhikkhu

Z Anglického jazyka přeložil Jan Šťovíček

Určeno k volné distribuci. Tento překlad může být kdykoli znovu publikován, tisknut či distribuován na jakémkoli médiu. Je to na přání autora, nicméně, jen v případě, že jakákoliv další publikace či redistribuce bude přístupná veřejnosti zdarma a bez omezení.

Takto jsem slyšel, když Osvícený dlel poblíž Savatthi v Džetově Háji, Anathapindikově klášteře. V tu dobu žil v říši krále Pasenadiho loupežník Angulimála, brutální, krvežíznivý, oddaný zabíjení a vraždění, nelítostný k živým bytostem. Obracel vesnice, města i obydlené oblasti v pustiny. Přitom co zabíjel lidské bytosti, nosil na krku věnec ("mala") z prstů ("anguli").

Tu Osvícený, brzy ráno, oblékl si róbu, oblékl si vnější róbu, vzal žebrovní misku a šel do Savatthi za almužnou. Kráčel za almužnou v Savatthi, vrátil se ze své almužní pochůzky po jídle a uklidil místo, kde přespal.

Nesa svou róbu a žebrovní misku, šel podél ulice tam, kde dlel Angulimála. Pastýři, ovčáci i farmáři jej viděli, jak jde silnicí, kde dlel Angulimála, a jak ho uviděli, řekli mu, "Nechoď touto ulicí, rozjímavý, neboť zde dlí Angulimála, brutální, krvežíznivý, oddaný zabíjení a vraždění, nelítostný k živým bytostem. Obracející vesnice, města i obydlené oblasti v pustiny. Přitom co zabíjí lidské bytosti, nosí na krku věnec z prstů. Skupiny desíti, dvaceti, třiceti i čtyřiceti mužů šly touto ulicí, a dokonce i ti padli do rukou Angulimály." Když toto dořekli, šel Osvícený tiše dál.

Po druhé... Po třetí, pastýři, ovčáci i farmáři řekli Osvícenému, "Nechoď touto ulicí, rozjímavý... Skupiny desíti, dvaceti, třiceti i čtyřiceti mužů chodily touto ulicí, a dokonce i ti padli do rukou Angulimály." Když toto dořekli, šel Osvícený tiše dál.

Pak Angulimála v dáli spatřil Osvíceného, jak jde, a jak jej uviděl, tato myšlenka jej napadla: "Není to úžasné! Není to ohromné! Skupiny desíti, dvaceti, třiceti i čtyřiceti mužů chodily touto ulicí, a i ti padli do mých rukou, a právě teď rozjímavý přichází, snad útočit, sám a beze společníka. Proč bych ho nezabil?" Vzal tedy Angulimála svůj meč a štít, připnul svůj luk a toulec a následoval Osvíceného.

Tu Osvícený psychickou mocí způsobil, že Angulimála, přestože běžel jak jen mohl, nedařilo se mu dohonit Osvíceného, kráčejíciho běžnou chůzí. Tu myšlenka napadla Angulimálu: "Není to úžasné! Není to ohromující! V minulosti jsem dohonil a schvátit i svižně běžícího slona, svižně běžícího koně, svižně jedoucí vůz, svižně běžícího jelena. Ale teď, i přestože běžím jak jen mohu, nemohu dohonit toho rozjímavého, chodícího běžnou chůzí." A tak zastavil a zavolal na Osvíceného, "Zastav, rozjímavý! Zastav!"

"Již jsem zastavil, Angulimálo. Zastav ty."

Tu myšlenka napadla Angulimálu, "Tito rozjímaví Šákjové jsou řečníci pravdy, utvrzují pravdu, a teď tento rozjímavý, přestože chodí, říká, "Již jsem zastavil, Angulimálo. Zastav ty." Proč bych se ho nezeptal?"

A tak loupežník Angulimála toto sdělil Osvícenému:

"Za chůze, rozjímavý,
říkáš, "Zastavil jsem."
Ale když já jsem zastavil,
ty říkáš, že jsem nezastavil.
Ptám se tě tedy,
jak jsi zastavil?
a jak jsem nezastavil já?"

[Buddha]

"Zastavil jsem, Angulimálo,
jednou a navždy,
když jsem přestal projevovat násilí
vůči všem žijícím bytostem.
Ty, inu,
jsi nevázaný k bytostem.
Takto jsem zastavil,
a takto jsi nezastavil ty."

[Angulimála:]

"Konečně tedy velmi ctěný, velký prorok
kvůli mě
přišel do velkého lesa.
Protože jsem uslyšel tvé slovo
které je v souladu s Dhammou,
půjdu a
budu se zdržovat zlého."

Tak řekl a loupežník
mrštil svým mečem a zbraněmi
přes skálu,
do propasti,
do jámy.
Pak bandita vzdal poctu
k nohám Pravě Přišedšího,
a právě zde si vyžádal, aby mohl Jít Dobrou Cestou.

Probuzený,
soucitný, velký prorok,
učitel světa, i mezi bohy,
řekl mu:
"Pojď, bhikkhu." (tj. mnichu, pozn. překl.)
A přímo toto
bylo mu vstupem do mnišského řádu.

Pak Osvícený vyšel na cestu do Savatthi se ct. Angulimálou, jako jeho
doprovázejícím mnichem. Přišel do Savatthi, a pak až tam, kde žil,
poblíž Savatthi, do Džetova háje, Anathapindikova kláštera.

V ten čas velký dav lidí, hlasitý a hlučný, shromáždil se u bran do
vnitřního paláce krále Pasenadi Kosaly a jednohlasně volal "Zde je
bandita ve tvé říši, pane, který se jmenuje Angulimála, brutální,
krvežíznivý, oddaný zabíjení a vraždění, nelítostný k živým bytostem.
Obracející vesnice, města i obydlené oblasti v pustiny. Přitom co

zabíjí lidské bytosti, nosí na krku věnec z prstů. Král se ho musí zbavit!"

Tu Král Pasenadi Kosala, s kavalérií téměř pěti set jezdců, opustil Savatthi a jel do kláštera. Jel tak daleko, kam až mohly vozy jet, vystoupil ze svého vozu a šel pěšky k Osvícenému. Když přišel, sklonil se a sedl si stranou. Když zde seděl, Osvícený mu řekl, "Co se děje, králi? Vyprovokoval tě král Seniya Bimbisára z Magadhy nebo to byl Ličavis z Vesalí či nějaký jiný nepřátelský král?"

"Ne, pane. Král Seniya Bimbisara z Magadhy mě nevyprovokoval, ani to nebyl Ličavis z Vesalí, ani jiný nepřátelský král. V mé říši je loupežník, pane, jmenuje se Angulimála, brutální, krvežíznivý, oddaný zabíjení a vraždění, nelítostný k živým bytostem. Obracející vesnice, města i obydlené oblasti v pustiny. Přitom co zabíjí lidské bytosti, nosí na krku věnec z prstů. Přišel jsem, abych se jej zbavil."

"Velký králi, předpokládejme, že bys uviděl Angulimálu s oholenými vlasy a vousy, nesa okrovou róbu, opustivšího život v domě pro život v bezdomoví, zdržující se zabíjení žijících bytostí, zdržující se braní toho, co není dáváno, zdržující se lži, žijícího svatý život o jednom jídle denně, ctnostného a jemného charakteru. Co bys udělal?"

"Poklonil bych se mu, pane, nebo vystoupil abych ho přivítal, nebo nabídnul mu místo k sezení, nebo mu daroval róbu, almužní jídlo, střechu nad hlavou, či léky na léčení nemocí, nebo bych mu připravil zákonného ochránce, záštitu a obranu. Ale jak zde může být taková ctnost a sebeovládání v nectnostném, zlém charakteru?"

V tu dobu ct. Angulimála seděl nedaleko Osvíceného. A tak Osvícený ukázal svou pravou rukou a řekl králi Pasenadi Kosalovi, "Zde, velký králi, je Angulimála." Tu se král Pasenadi Kosala vyděsil, lekl se a chlupy se mu zježily. Tak Osvícený, když si všimnul králova strachu a děsu, řekl mu, "Neboj se, velký králi. Neboj se. Není vůbec nebezpečný."

A tak králův strach, jeho zděšení, jeho stojící chlupy slehly. Přišel ke ct. Angulimálovi a řekl, "Jsi opravdu Angulimála, pane?"

"Ano, velký králi."

"Kterého rodu je tvůj otec? Kterého rodu je tvá matka?"

"Můj otec je Gagga, velký králi, a moje matka Mantani."

"Kéž je tedy Pán Gagga Mantaniputta rozradostněn. Budu zodpovědný za tvou róbu, almužní jídlo, střechu nad hlavou a léky na léčení nemocí."

Tedy tak se stalo v tu dobu, že ct. Angulimála byl obyvatelem divočiny, chodícím pro almužnu, nosícím sadu trojitě róby udělané z vyhozeného oblečení. I řekl králi Pasenadi Kosalovi, "Dost, velký králi. Moje trojitá róba jest úplná."

Tedy král Pasenadi Kosala šel k Osvícenému a po příchodu, poklonil se a sedl si. Když seděl, řekl Osvícenému, "To je úžasné, pane. Je to ohromující, jak Osvícený zkrotit nezroceného, umírnit neumírněného, přivedl k odpoutávání toho, kdo nebyl odpoután. To, co bysme nemohli zkrotit než tupými či ostrými zbraněmi, Osvícený zkrotil bez tupých či

ostrých zbraní. Nyní, pane, musíme jít. Mnohé jsou naše povinnosti, mnohé jsou naše zodpovědnosti."

"Tedy udělej, velký králi, co si myslíš, že je třeba teď udělat."

Tu král Pasenadi Kosala vstal ze svého místa, poklonil se Osvícenému a - udržující ho po své pravici - odjel.

Poté si brzy ráno ct. Angulimála oblékl róbu, oblékl si vnější róbu, vzal žebrovní misku a vešel do Savatthi pro almužnu. Jak chodil od domu k domu pro almužnu, viděl ženu trpící při porodu. Když ji viděl, napadla jej myšlenka: "Jak mučené jsou žijící bytosti! Jak mučené jsou žijící bytosti!" Pak, když chodil za almužnou v Savathi a vracel se ze své almužní pochůzky po svém jídle, šel k Osvícenému. "Právě dnes, pane, brzy ráno, po tom, co jsem si oblékl róbu a nesl svou druhou róbu a almužní misku, šel jsem do Savatthi pro almužnu. Jak jsem chodil od domu k domu pro almužnu, uviděl jsem ženu trpící při porodu. Když jsem ji uviděl, napadla mě myšlenka: "Jak trpící jsou žijící bytosti! Jak trpící jsou žijící bytosti!"

"V tomto případě, Angulimálo, jdi k této ženě a až k ní přijdeš, řekni jí, "Sestro, od té doby, co jsem se zrodil v ušlechtilém zrození, nevzpomínám na záměrné zabíjení žijících bytostí. Skrze tuto pravdu může být blahobyť pro tebe, blahobyť pro tvůj plod."

Odpověděl, "Jak říkáš, pane," Osvícenému, Angulimála šel k té ženě a když k ní přišel, řekl jí, "Sestro, od té doby, co jsem se zrodil v ušlechtilém zrození, nevzpomínám na záměrné zabíjení žijících bytostí. Skrze to může být blahobyť pro tebe, blahobyť pro tvůj plod." A to byl blahobyť pro tu ženu, blahobyť pro její plod.

Později, když ct. Angulimála dlel sám, osamocený, všímavý, odhodlaný a rozhodnutý, zanedlouho dosáhnul a setrval v nejvyšším cíli svatého života, kvůli kterému rodáci přímo opouštějí domov pro bezdomoví, a věděl a uvědomoval si to zde a nyní. Věděl: "Zrozování skončilo, svatý život je naplněn, úkol je splněn. Není zde nic dalšího k vůli tomuto světu." A tak se ct. Angulimála stal dalším z arahantů.

Později si ct. Angulimála oblékl róbu, oblékl si vnější róbu, vzal almužní misku a vešel do Savatthi pro almužnu. Tu náhle osobou hosený kámen uhodil ct. Angulimálu do těla, kámen hosený jinou osobou jej uhodil do těla, střep z nádoby hosený opět jinou osobou jej uhodil do těla. A tak ct. Angulimála - s hlavou s otevřenými ranami, ze kterých tekla krev, s rozbitou almužní miskou a roztrhanou vnější róbou na kusy - šel k Osvícenému. Osvícený jej z dálky uviděl jak přichází, a když ho viděl, řekl mu: "Vydrž to, brahmane! Vydrž to! Ovoce kammy, které by tě bylo spalovalo v pekle mnoho let, mnoho set let, mnoho tisíc let, zažíváš zde a nyní!"

Tu ct. Angulimála, když šel sám do osamocení, prožil požehnání osvobození. V ten čas vykřikl:

Ten, kdo kdysi byl nevšímavý,
později již není,
osvěcuje svět
jako měsíc, který vychází zpoza mraku.

Zlý čin, který provedl,

jest nahrazen dovedností:
osvěcuje svět
jako měsíc, který vychází zpoza mraku.

Jakýkoliv mladý mnich
se oddá
Buddhově dlení:
osvěcuje svět
jako měsíc, který vychází zpoza mraku.

Kéž i mí nepřátelé
slyší řeč o Dhammě.
Kéž i mí nepřátelé
se oddají
Buddhově dlení.
Kéž i mí nepřátelé
se přidají k těm lidem
kteří - v míru, dobří -
pomáhají ostatním aby přijali Dhammu.
Kéž i mí nepřátelé
slyší Dhammu teď a znovu
od těch kdo radí vydržet,
trpělivost,
kdo vítají bezodpor,
a kéž to následují.

Jistě by mi neublížil,
nebo kohokoliv jiného;
on by dosáhl toho nejzazšího míru,
chránil by slabého i silného.

Zavlažovač vede vodu.
Výrobce šípů vyrábí hroty šípů.
Tesař tvaruje dřevo.
Moudří ovládají
sebe samotné.

Někteří krotí tupým klackem,
háky a biči.
Ale bez tupých či ostrých zbraní
jsem byl zkrocen já tím, kdo je Takový.

"Ten, Kdo Neublíží" jest jméno mé,
avšak býval jsem tím, kdo ubližoval.
Dnes se nemýlím ve svém jméně,
poněvadž nikomu neublížuji více.

Loupežníkem
Jsem býval,
známým jako Angulimála.
Smeten velkou záplavou,
přešel jsem k Buddhovi, ke svému útočišti.

Krvežíznivý
jsem býval,
známý jako Angulimála.
Viz jak jdu ke svému útočisti!
Vykořeněno je [lpění],

průvodce ke stávání se.

Provedl jsem ten druh kammy,
který by vedl ke mnoha
špatným výsledkům,
dotkl se ovocem [tého] kammy,
nezadlužený, jím své jídlo.

Jsou odsouzeni k nevšímavosti
- tupci, hlupáci -
kdež ten kdo je moudrý
schraňuje všímavost
jako své největší bohatství.

Nikdy nedávej průchod nevšímavosti,
nebo oddanosti
se smyslovému potěšení -
tedy všímavá osoba,
pohroužená ve džháně,
dosahuje bohatého požehnání.

To dobře přišlo a neodešlo,
nebylo to špatně myšleno zkrze mě.
Z mezi dobře prozkoumaných kvalit,
já obdržel
tu nejlepší.

To dobře přišlo a neodešlo,
nebylo to špatně myšleno zkrze mě.
Tří znalostí
jsem dosáhnul;
Buddhova dlení,
hotovo.